

Plan mot kränkande behandling

Kyrkmons skola

Grundskola F-6, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola

Ansvarig rektor: Heléne Svedin

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-06-15

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med planen mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkningar. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsakerna.

2. Vision och arbetssätt

På Kyrkmons skola råder nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling. Alla elever på Kyrkmons skola ska känna sig trygga under hela skoldagen, på lektioner såväl som på raster. Eleverna ska känna sig trygga oavsett var i skolan/på skolgården de befinner sig. All verksamhet på Kyrkmons skola skall genomsyras av respekt och trygghet.

På Kyrkmons skola vill vi skapa förutsättningar så att alla elever kan nå sin fulla potential. Det främjande arbetet går ut på att identifiera och stärka förutsättningar för likabehandling. Tillsammans med nolltoleranssteamet och EHT ansvarar rektor för att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande samt att systematiskt följa upp och utvärdera mål och aktiviteter.

EHT träffas 2 ggr/vecka och på fredagar kl 12-13:30 arbetar vi med det främjande och förebyggande arbetet. Främjande innebär att identifiera och stärka positiva förutsättningar för likabehandling. Arbetet pågår kontinuerligt och riktar sig till alla elever. Med förebyggande menas att avvärja risker för kränkande behandling och diskriminering. Arbetet utgår från kartläggningen.

Nolltoleranssteamet träffas 1 ggr/månad samt vid behov och arbetar med att åtgärda, upptäcka, utreda och åtgärda när ett barn har blivit utsatt för kränkande behandling och diskriminering. Tydliga rutiner beskriver arbetsgången vid kränkande behandling eller diskriminering (Se punkt 8 Rutiner vid akuta situationer).

Vid vårterminens slut genomförs en utvärdering av planen och inför nytt läsår revideras den. Alla elever svarar på skolans trygghetsenkät, två gånger per läsår (maj och november). De yngre eleverna F-3 gör en trygghetsvandring 1 ggr/läsår, eller oftare om behov uppstår. Vi använder kommunens digitala verktyg Stella för att anmäla, dokumentera, utreda och åtgärda ev. kränkande behandling.

- Alla som vistas i skolan - elev, personal, vårdnadshavare eller annan besökare ska bemötas jämlikt, av både vuxna och barn. Alla som befinner sig i skolan ska känna sig trygga och respekterade.
-

- Planen för kränkande behandling ska vara väl förankrad hos vuxna och barn samt fungera som ett levande redskap.
- Alla mentorer/klasslärare har ansvar för att arbeta med värdegrunden varje vecka. Detta görs till exempel genom kompassamtal, samarbetsövningar etc. (se bilaga 1).
- Anmälningar i Stella diskuteras i Nolltoleranssteamet och en handlingsplan upprättas vid behov.
- Dokumentationen från trygghetsenkäter analyseras och presenteras på APT och elevrådsmöten.
- Klassråd genomförs varje vecka, elevråd ca. en gång per månad.

3. Kartläggning av risker

Resultatet utifrån trygghetsenkäten i november ht-23 visar att 78 % av eleverna känner sig trygga i skolan och 17,7 % att de oftast känner sig trygga samt 4,3 % att de känner sig otrygga i skolan. Vårt mål är naturligtvis att 100 % av våra elever ska känna sig trygga. 80% av eleverna på skolan svarar att de inte känner till någon som inte har det bra i skolan medan 20% anger att de känner till någon elev som inte mår bra i skolan. Elever som svarat vet inte anledningen till att vissa elever inte har det bra i skolan.

80 % av eleverna uppger att de trivs i klassen, 18 % att de oftast trivs i klassen och 2 % att de inte trivs i klassen. 73 % uppger att de trivs i skolan, 21,3 % trivs oftast i skolan och 5,7 % uppger att de inte trivs i skolan. 81 % uppger att de alltid har någon att prata med när de behöver, 15,6 % uppger att de oftast har någon att prata med och 4,3 % uppger att de inte har någon att prata med. På rasterna uppger 69 % av eleverna att de känner sig glada och inspirerade medan 27,7 % känner sig neutrala, 2,8% känner sig rädd, ledsen eller uttråkad.

70,9 % uppger att de alltid har någon att vara med, 23,4 % oftast och 5,7 % uppger att de inte har någon att vara med på rasterna.

Gällande arbetsro svarar 49,6 % att de har arbetsro, 40,4 % har oftast arbetsro medan 9,9% uppger att de inte känner någon arbetsro. 85,8 % upplever att de får hjälp av en vuxen när de behöver och 12,1 % uppger att de oftast får hjälp och 2,1 % upplever att de inte får hjälp av en vuxen när de behöver. 52,5 % av eleverna tycker att de får lugn och ro i matsalen och 32,6 % får oftast lugn och ro medan 14,9 % uppger att de inte får lugn och ro i matsalen.

Följande platser på skolan/skolgården pekades vt -23 ut av eleverna som mindre trygga:

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Gröna plätten	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd,	Flertalet konflikter, elever upplever oro
Bakom/Vid gröna muren (mellan Gläntan och aulan)	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Flertalet konflikter, elever upplever oro

Utanför entrén till Storskolan	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Om det är i början av skoldagen så samlas många elever där i väntan på att skolan öppnar kl 8
Korridoren på storskolan	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Elevtätt då olika årskurser hänger av sig på samma ställe
Gagaballrinken	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Flertalet konflikter, elever upplever oro
Toaletterna	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd, hälsosamtal	Ohygieniskt, få ej vara i fred
Fotbollsplanen sommar/vinter	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Stort antal elever från olika årskurser, flertalet konflikter, elever upplever oro
Snöhögar vid gröna plätten (vintertid)	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd	Liten yta, stort antal elever från olika årskurser, flertalet konflikter, elever upplever oro
Omklädningsrummen i gymnastiksalen	Trygghetsvandring, klassråd/elevråd, hälsosamtal	Känsla av utsatthet, elever upplever oro

4. Utvärdering av genomförda insatser

Genom att ha schemalagda rastvärdar ute på skolgården fördelade på de platser som eleverna uppgett som otrygga, till exempel, gröna plätten, fotbollsplanen och gagaballrinken har lett till ökad trygghet. En eller två rastvärdar cirkulerar också runt vid muren och i korridoren. Rastvärdarna bär gula västar för att synas och för att signalera att det är en vuxen som kan ge stöd och hjälp.

Tre gånger/vecka erbjuds rastaktiviteter av trivselledare. Trivselledarnas uppgift är att tillsammans med idrottslärare och fritidslärare skapa tryggare raster med mycket rörelse där alla kan delta och på så sätt minimera konflikterna. Trivselledarna har gått en utbildning där de har lärt sig nya rastlekar samt hur man är en bra ledare. För att synas har dessa elever orangerfärgade västar på sig. Trivselledarna planerar aktiviteterna tillsammans med fritidsläraren, sedan sätts ett schema för rastaktiviteter upp på olika dörrar runt om i skolan så att eleverna kan känna sig trygga i vilka aktiviteter de har att välja mellan.

Resultatet av skolans egen trygghetsenkät visar att de flesta elever trivs i skolan, i sin klass samt på rasterna. Eleverna uppger att de får den hjälp de behöver av vuxna.

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Schema för rastvärdar samt rastaktiviteter tre lunchraster	Ökad känsla av sammanhang, ökad fysisk aktivitet, färre konflikter, ökad trygghet	Utvärderas i trygghetsenkäten maj -24
Trygg skola (insats genom elevrådet för att skapa en tryggare skola)	Pågående arbete	Utvärderas i elevrådet i vt -24

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Kartläggningarna visade att det fanns behov av fler vuxna ute på rasterna som cirkulerar på otrygga platser. Vid läsårets start schemalades rastvärdar på alla raster.

Alla rastvärdar bär gula västar. Rutiner för att vara rastvärd har tagits fram.

Målsättning för rastvärd på Kyrkmöns skola:

- Ha uppsikt och se till att alla har det bra på skolgården, helikopterperspektiv
- Uppmärksamma elever som kan behöva stöttning i att hitta lekkamrater
- Inspirera, stödja och uppmuntra eleverna till lek
- Ha uppsikt över skolgårdens olika områden samt otrygga platser.
- Reda i konflikter som uppkommer och informera ansvarig mentor/klasslärare

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Minska konflikter och antalet kränkningar	Planerade rastaktiviteter, schemalagda rastvärdar, trygg skolinsats, värdegrundsdiskussioner, till exempel kompisamtal	Eleverna behandlar varandra med respekt och använder ett gott språkbruk	Trygghetsenkät 2 ggr/läsår maj-nov Biträdande rektor
Skapa större sammanhållning mellan årskurserna	Gemensamma aktiviteter på skolan	Ökad trivsel och trygghet	Trygghetsenkät 2 ggr/läsår maj-nov Biträdande rektor
Ökad trygghet i omklädningsrum	Tydligare regler, bättre struktur och ordning vuxenstöd	Tryggare elever	Trygghetsenkät 2 ggr/läsår maj-nov Biträdande rektor

Ansvarig anges inom parentes.

Vuxna ska vara goda förebilder för eleverna. (Alla som arbetar på skolan)

Vuxna sätter gränser och är konsekventa. Nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling gäller på Kyrkmons skola. (Alla som arbetar på skolan)

För att öka tryggheten ytterligare i klasserna och i fritidsgruppen, ha värdegrundsdiskussioner exempelvis vid de dagliga samlingarna, vid organiserade gruppsamtal med elever, vid kompisamtal och genom att låta eleverna se filmer med samtal efter, delta i aktiviteter, avslappning och massage. (Alla pedagoger)

Gemensamma aktiviteter på skolan och på fritids såsom t.ex. Boomedagen, Kyrkmondagen, Skoljoggen, friluftsdagar, studiebesök, julaktiviteter, temadagar mm. (Alla pedagoger)

6. Delaktighet

I framtagandet av förebyggande åtgärderna är elever och personal delaktiga.

Genom klassråd, elevråd, trygghetsvandring, hälsosamtal, kompisamtal och i värdegrundsdiskussioner är eleverna delaktiga. Elevernas synpunkter kommer även fram genom skolans enkäter.

Under läsåret sker personalens delaktighet genom möten i arbetslagen, möten med arbetslagsledarna samt vid elevhälsomöten.

All personal arbetar med planen mot kränkande behandling i samband med utvärderingen av läsåret och i början av kommande läsår vid läsårets första APT.

7. Förankring

Planen mot kränkande behandling förankras hos personal, barn/elever och vårdnadshavare vid läsårsstart.

- Rektor implementerar planen mot kränkande behandling för samtliga i personalgruppen.
 - Genomgång av planen mot kränkande behandling sker vid uppstart av ett nytt läsår för elever och vårdnadshavare av Mentor/Klasslärare.
 - Vid behov förankras involveras idrottsledare/aktiva förebilder i närområdet i arbetet mot diskriminering och kränkningar av rektor eller idrottslärare.
-

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar en klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudmannen och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga 1 Värdegrundsarbete 23/24

Det kooperativa arbetssättet genomsyrar värdegrundsarbetet/undervisningen.

Vi önskar genom värdegrundsarbetet få ett trevligare språkbruk, trygga, respektfulla elever med förståelse för varandras olikheter. Eleverna får möjlighet att öva samarbete och vara delaktiga i arbetet. Rastaktiviteter schemaläggs och ger möjlighet till rörelseglädje som främjar hälsan och förebygger konflikter.

Nuläget, vad gör vi i varje klass?

Årskurs	Aktivitet Vad?	Aktivitet Hur?	Aktivitet När?	Ansvarig	Utvärdering juni
F-klass	<ul style="list-style-type: none"> Djuren på djuris(UR) Ugglan och kompisproblemet(UR) Bygga gruppen trygg 	<p>Ser på avsnitt-följt av samtal.</p> <p>Vissa avsnitt tex förlåt stationer</p>	<p>löpande hela läsåret</p> <p>Vid behov varje dag/flera gånger i veckan</p>	Kicki, Monica, Linn	
Åk 1	<ul style="list-style-type: none"> Värsta, bästa vänner. Rättens riddare Massage Kompissamtal Gnissel i klassen Känsloboken Tjej- och killsnack. 	<p>Ser på avsnitt-följt av samtal.</p> <p>Vissa avsnitt ses flera ggr stationer</p>	löpande under året vid händelser	Klasslärare	
Åk 2	<ul style="list-style-type: none"> Massage Vara vänner Ugglan och kompis problemen Noelia 	<p>Ser på avsnitt-följt av samtal</p> <p>stationer</p>	<p>löpande hela läsåret</p> <p>Vid behov flera gånger i veckan</p>	Klasslärare	
Åk 3	<ul style="list-style-type: none"> Noelia Hotell kom som du är (Medianavet) 			Klasslärare	
Fritids					

Årskurs	Aktivitet Vad?	Aktivitet Hur?	Aktivitet När?	Ansvarig	Utvärdering juni
Åk 4	<p>Könsroller</p> <p>Jämställdhet</p> <p>Normer</p> <p>Genus</p> <p>Gruppträck</p>	Uppgifter lektionstid	i SO-arbetet Vid behov	Ämneslärare/mentor	

			1 ggr/ vecka		
Åk 5	Samhällskunskapen jobbar med demokrati Hur är man en bra kompis på nätet? Engelskan-filmen Wonder	Uppgifter lektionsti d	SO- arbete Vid behov 1 ggr/ vecka	Ämneslärare/mento r	
Åk 6	Samhällskunskap, diskrimineringsgrundern a.	Uppgifter lektionsti d	Vid behov 1 ggr/ vecka	Ämneslärare/mento r	
Skärgårde n	Vara vänner Rädda barnen-stopp min kropp	Uppgifter lektionsti d	pågåend e arbete vid behov	lärare	

Vad gör vi tillsammans på skolan?	Vad vill vi behålla?	Vad önskar vi utveckla?	HUR?	Utvärdering juni
BOOM-dagen Kyrkmondagen Trivselledare julmarknad påskparaden (skärtorsdagen F-3)	BOOM-dagen (september) Kyrkmondagen (juni) Trivselledare (löpande)	<ul style="list-style-type: none"> • FN (24/10) • Stopp min kropp (v.42) • Skolans dag (5/9) • Rocka sockorna (21/3) • Påskparad • Nobel (10/12) • Fadderverksamhet • Sångsamlingar t.ex.F-2 och 1-3. • Avicii-fonden (Förebygga ohälsa) • Tid till värdegrundsarbete • Bokstavs barnen (SVT) • Superungar (urplay) • Samarbete mellan årskurserna • ROS- • kamratstödjare • julmarknad 	<ul style="list-style-type: none"> • Dela upp ansvarsområdena. • Ta tid från samtliga ämnen till en värdegrundslektion som schemaläggs. • En temadag med tvärgrupper bland årskurserna. • Önskemål Återskapa ROS- gruppen • Önskar en uppsättning av Gnissel i klassen till alla stadier. (Rektorer) 	

Tips på läsning: skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2022/framja-forebygga-upptacka-och-atgarda---hur-skolan-kan-arbeta-mot-diskriminering-och-krankande-behandling

<https://www.skola.medlingscentrum.se/braka-smartare>

<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/arbetar-med-barn/ungas-roster-mot-diskriminering/skolmaterial-diskriminering-och-rasism/>

<https://www.laraforfred.se/wp-content/uploads/2015/11/Kompissamtal.pdf>

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

